

საქართველოს
საბჭოთავო
საზოგადოებრივი
საბავშვო
საგანმანათლებლო
საქმეების
მინისტროს
გამომცემი

№ 4
1936
30 სექტემბერი

სიბავშვობა

1936
30 სექტემბერი

ბავშვებისათვის
საბავშვო
საგანმანათლებლო
საქმეების
მინისტროს
გამომცემი

იკლავი იკლავი

ცოლ-ქმარი ივლიტი და იპოლიტი გაწბილადენი ჩემი ძველი ნაცნობები არიან.

ივლიტის ბიძა და იპოლიტის ბიძაშვილი ყოფილი მენშევიკური მთავრობის მინისტრები იყვნენ და საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ საზღვარგარეთ გაიხიზნენ.

მათი მინისტრობის დროს ივლიტი და იპოლიტი, როგორც მინისტრების ნათესავები, კარგად ცხოვრობდნენ და ამიტომ საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებას საქართველოში ხელისუფლების სარსალით შეხვდნენ.

საბჭოთა კომისრებს შორის მათ ნათესავები არ ჰყავდათ, მაგრამ რომც ყოლოდათ, ეს სრულებით გამოუსადეგარი იქნებოდა, რადგან ბოლშევიკები მთელი ქვეყნის მშრომელ ხალხს ენათესავებიან, მხოლოდ თავიანთ ბიძა-ბიძაშვილობას არა.

მიუხედავად ამისა, გასაბჭოების შემდეგ ცოლ-ქმარი გაწბილადენი მე არ მინახავს დაღვრემილი სახით. პირიქით, მათი ფლტაცე-ბული მზიარულდება მუდამ გაკვირვებას იწვევდა ჩემში.

მხოლოდ ამ ბოლოხანებში, როდესაც ცხოვრება გაუმჯობესდა და უფრო საამური გახდა, პირველად ვნახე მე ისინი დაღვრემილები.

ვინაიდან ვერც ერთი ქალი ვერ შემედრება წვრილმანი ცნობისმოყვარეობით, ამიტომ მიზნად დავისახე, რაც უნდა დამჯდომოდა გამეგო ამ ცოლ-ქმარის წინანდელი მზიარულების და ეხლანდელი დაღვრემილობის მიზეზი.

ამ მიზნით ერთ დღეს მოვიპატივე ცოლ-ქმარი გაწბილადენი ახლად ვახსნილ საუკეთესო სასადილოში და საუბრით ვაფუძვალე პინძლი.

თავიდან დიდი სიფრთხილით და შორს მოვლით შევუდევქი საქმის გამორკვევას, მაგრამ როცა საუბრე სადილად გადაიქცა და ორი დაცლილი კვარტიდან მესამე საგსეზე გადავედი, ცოლ-ქმარი ტკბილად აჭიკჭიკდნენ და მეც წავეთამაძი.

თუმცა მესამე კვარტიც დაცლაზე მიდგა, მით უმეტეს, რომ იპოლიტი გულმოდგინედ მაძალიბდა სმას, თითქოს სუფრის მასპინძელი ის იყო და არა მე, მაგრამ არაგათარბმა

ხრიკბმა არ მიშვოლა და საიდუმლოების გასაღებს ვერ მივაგენი.

რაკი ხერი არ გამოდიოდა, დაუჩქარე სადილს დამთავრება და ყავისა და ხილის შემდეგ ანგარიში მოგიტხოვე.

თუმცა არც ისე მცირე ანგარიში წარმომიდგინეს, მაგრამ ცოლ-ქმარი გაწბილადენი მაინც გაკვირვებული დარჩნენ სადილის სიიაფით და როცა ქუჩაში გამოვედით, ამ საგანზე ჩამოაგდეს ლაპარაკი.

ჩემთვის სრულებით მოულოდნელად, სწორედ აქედან დაიწყო კვანძის ვახსნა.

ლაპარაკის დროს ცოლ-ქმარმა ერთმანეთს საყვედური და გამტყუნება დაუწყეს და ერთი მეორეს რალაცს აბრალებდა. როგორც წესია ცოლ-ქმარს შორის, კამათმა ცხარე ხასიათი მიიღო და საჭირო შეიქმნა ჩემი საქმეში ჩარევა, როგორც მედიატორის.

მედიატორე აბა რალა მედიატორეა, თუ საქმის ვითარება დაწვრილებით არ შეისწავლა მოპირდაპირეთაგან და აი, რა გამოირკვა: როდესაც მენშევიკებს მინისტრები საზღვარგარეთ ვასახიზნავდნენ გამწალებულიყვნენ, თავიანთ ნათესავ ცოლ-ქმარისათვის მიეზარებოდათ თითო კალათი ბონებით სავსე.

იმავე მინისტრების რჩევა-დარიგებლს თანახმად. გაწბილადენებს ეს ბონები გადაეხურდა და ვეღვათა ჯერ საბჭოთა ბონებზე და შემდეგ შეეძინათ იმ ხანებში სავალიუტო და საჩარხო საგნები: ჩაი, წაქარი, საპონი, ფქვილი და ფართალი, რომლებიც მიემალათ ბნელ საკუჭნაოში.

ცოლ-ქმარი გაწბილადენებს გაუტკბათ ცხოვრება და შეეჩვიენ თეატრს, კინოს, ბახმაროს; ზღვის ნაპირს და სხვა ასეთ ადგილებს.

ნაწილ-ნაწილად გამოჰქონდათ ჩარჩულ ფასებში გასაყიდათ საკუჭნაოში შემონახული საქონელი ასეთ შემთხვევითი ხარჯების დასაფარავად და ამნაირად ცხოვრობდნენ მზიარულად კიდევ უკეთესი დროს მოლოდინში, ვინაიდან მინისტრებს დაეზარებოდათ, რომ უსათუოდ დაგბრუნდებით უკან ანტანტის დახმარებით.

ნათქვამია: — „მიუჩვეველს ნუ მიჩვევ, მიჩვეულსა ნუ მიაკლებო.“
ბოლშევიკებმა, როგორც სხვა ძვე-

ლი თქმულებები, ეს თქმულებაც შეატრიალეს.

წინად უსაქმობას, მაგრამ კეთილ და მზიარულ ცხოვრებას მიჩვეულნი, ახლა იძულებული შეიქნენ ბევრი რამ მიეკლოთ და გადაჩვეოდნენ.

მაგიერში შრომას მიჩვეულნი, მაგრამ კეთილ და მზიარულ ცხოვრებას მოკლებულნი, ახლა მიჩვიენ კეთილ და მზიარულ ცხოვრებას.

ბოლშევიკებმა მოსპენ აგრეთვე კრძოვა ვაჭრობა, ჩარჩობა და საქონლის სიმძირე. ჩაი, წაქარი, საპონი, ფქვილი, ფართალი იმდენი დალაგდა და ისე გაიაფდა, რომ ალარავის ყურადღებას აღარ იქცევდა.

ქმარს თავის დროზე მიეცა ცოლისათვის წინადადება, მოვიშორეთ თავიდან ეს საქონელი და ვაქციეთ ის ფულადო, მაგრამ ივლიტეს ცივი უარი განეცხადებია:

ახლა კი, როდესაც კილო წაქარი ოთხი მანეთი ღირს, ისინი თვრამეტმანეთად ნაყიდ წაქარით მიირთმევდნენ ჩაის და თორმეტ მანეთიან კილო ფქვილისაგან გამომცხვარ ხაჭაპურს აყოლებდნენ ზედ, როდესაც ახლა ის სამი მანეთი ღირს.

ჩემ მიერ სასადილოში გადახდილ ფასთან შედარებით მათი შინაური სადილი ათჯერ მეტი ღირდა.

მე ჯერ ვერ გამომეტანა მედიატორული განაჩენი, როდესაც გაწბილადენების ბინასთან მივედით.

ცოლ-ქმარმა მიმიწვიეს სახლში, რასაც სიამოვნებით დავთანხმდი, რადგან, ეტყობოდა, მიზანს ვალწვდი.

ბინის კარების გაღების დროს ფეხებში ვეებერთელა სველი ვირთხები შეგვეფუთენ.

თურმე დროებით წყლის დენის შეწყვეტის გამო ონკანი ღია დარჩენოდათ და ოთახში წყლის მორევი დამდგარიყო. ივლიტემ საკუჭნაოს მიაშურა და ფრჩხილებით ლოყების კაწვრა იწყა. იპოლიტემ ბრაზისაგან მუშტები მოკუმწა.

არც კი გამომშვიდობებია ჩემს სტუმარ-მასპინძლებს—ისე გავილაღე!...

ს. თ.—ია.

თავადი და აზნაური კულაკი და ჩინოვნიკი, ქალბატონი პროტექტორი, ვაჭარი და მენშევიკი. მამლაყინწა გვარდიელი, მონაზონი და ხუცესი,— აი, ძველი საქართველოს თავიგული უკეთესი.

დღეს ესენი არ არიან, ისტორიამ ჩაიბარა. რომ მთავრობა გაიპარა, მან ბათომში დაიბარა: არ გაივლის ხუთმეტი დღე, დაბრუნდებით ისევ აქო, და იქნება ისევ ჩვენი ტფილისი და კიდევ ბაქო.

და მას შემდეგ ქე გავიდა ჯერ ხუთმეტი... დღე კი არა! მას შეტდგომად ავერ ბარემ ხუთმეტ წელმა გაიარა; გაიარა ხუთმეტ წელმა მოგვიჩინა მან იარა. აყვავილდა საქართველო... მშრომელებმაც გაიბარა.

ეს პატარა საქართველო ჯარასავით დატრიალდა და წითელი დროშა აქაც ოცდაერთში აფრიალდა აღარა გვაქვს ჩვენ წარსულის ტკივილები და იარა... აყვავილდა საქართველო მშრომელებმაც გაიბარა.

ჩვენი ზრდის თუთსაები წელი

შეიძლება რას ვიტყვი?—ხალისის გულს რომ მიწყვი ზოდები,—
მათ სიხარულის ბწყარებად დამარცვლას მოველოდები.
მინდა ვიამბოთ სამშობლოს წინსვლა—მზის ბრწყინვალოდებით,
გითხრათ თუ როგორ დავაწყეთ მის დუშმანს გულზე ლოდები:

ჭირნახულ საქართველოზე უთარეწნიათ ძველად
მოსულან მტერთა ურდონი, ბიზანტი ია თუ ელადა,
მაშრიყ-მადრიბით მოჭრილან მის ფურთა მოსაწველადა,
ჩვენს მიწა-წყალზე ოდიოვე დამრბევთა ხმალი ელავდა...

მაგრამ ქართველთა სიმტკიცემ გაუძლო მტერთა ურდოთა,
ზოგთ ცხვირით ძმარი აღინა, ზოგთაც შეჰყრიდა სურდოთა,
ბევრჯერ დაეცა, კვლავ აღსდგა სწადდა სიცოცხლე უნდოდა,
ქედს არ უხრიდა უტევდა, ყველა ორგულთ და უნდოთა!

მაგრამ მტერი რომ მტერია, ყველას ვით იცნობ და ვითა,
ზოგი ხმლით გიტევს პირდაპირ, საქმეს დაგიწყებს დავითა,
ზოგი ავყრა მტერი კი—მოვა მეგობრის ტყუითა,
კბილს თეთრს გიჩვენებს, ენდობი—ის კი გმტრობს—გულით შავითა.

ახე ქნა ერთმა მტერმაცა—მენშევიკ ერქვა სახელად:
ერს რომ მხსნელობა შეჰფიცა — განსაცდელს მისცა სახრელად,
ძმა-ძმას წაჰკიდა, აანთო ერთი-მეორის სახელად, —
თავადს, ვაჭარს თუ ბლადოჩინს —სუფრა გაუწყო სალხენად,

მუშათა კლასს და გლეხებს კი —ისევ აღინა ძმარია,
ხუცველა გამვლელ-გამომვლელს გვაყმო, გაულო კარია,
გაფლანგა, გაატიალა ქვეყნის სიმდიდრე მყარია,
სამშობლო გაგვიპარტახა, სამშობლო სანუკვარია.

რა გავაჭრელო?—თქვენც იცით, რაც დღე მას შეხვდა მწვავაი:
ისეთი პანდური მოგვსხეთ, ზღვა უკან დარჩა შავია,—

ისე აეწვათ ნაცხები, რომ დღესაც მწარედ ჩხავიან,
იცნეს მშრომელთ და აღარ ქნეს—მასთან დანდოთ ზავია!
დავიწყეთ ახლის შენება ახალი ფიქრით, წადილით,
და რაც გაკეთდა ბრმაც ხედავს, რა საჭიროა ქადილი:
დღეს რომ საძირკველს ჩაუყრით—სახლს ჭერსა ვხურავთ ხვალ
დილით.

გზა ჩვენი აღორძინების—სასწაულია ნამდვილი...

ხუთმეტი წელი გასული ვანა თუ ისე ბევრია—
როგორ მოასწრო სამშობლომ, როგორ იცვალა ფერია?
დოვლათითა და ბარაქით აივსო ბედულ-ქვევრია,
იქ თავთუხების ზღვები დგას—აქ ციტრუსების ტევრია,
ცა გაგვიბოლეს ქარხნებმა, ტრაქტორმა აფრთხო ტურები, —
დამე წავგართვა ელექტრომ—მზეს სთოვენ ელნათურები,
ყოფილ ხრიოკებს ჰქარგავენ ჩაის თუ სხვა კულტურები
გამარჯვებების ყუინამ მტრებს გაუჭედა ყურები,

სამშობლო მიწის ბუდობებს გამოლუწივით გულია,
და შადრეგნებად დავძარით მისი სიმდიდრე სრულია:
ნავთი, ფერო, თუ ნახშირი, სხვაც ბევრი მადნეულია
აწ აღმავლობას ქვეყნისას სადა აქვს დასასრულია?

მოდის და მოსჩქეფს ხალისი სტახანოველთა მკლავიდან, —
კოლექტიველთა სიმღერა—ცის კიდურამდი ავიდა,
და სიღარიბე ტიალი, ბუნარში გაძვრა, წავიდა,
მტერი სჭვრეტს, მტერი ქვითინებს, მოთქმითა გულსაკლავითა,

გასული ხუთმეტი წელი, ჩვენი ზრდის საგზაურია,
მას საბჭოთა მზე ანათებს და წინსვლა გიგანტურია.
სიცოცხლე გახდა მზექარბი, ცხოვრება—საამურია,
მტერი ქვითინებს, ჩვენ ვმღერით და კვლავ სიმღერა გვწყურია.

ფარსადანი

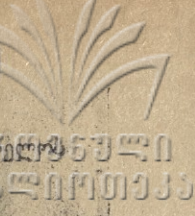
მენშევიკების ექსპრესი

ნახ. დონის

პირი: — ამათი ვერაფერი გამიგია! აღარ ვიცი ესენი არიან მე, თუ მე ვარ ესენი?!..

ბრედე შეხვდა აბრიყვადეს
სალამ-ქალამ ტკბილობითა,
ერთმანეთიც მრთელნი მრთელზე,
მოიკითხეს ზრდილობითა,—
— კარგია, ამ პირობებში
კაცი ასე რომ ხარ კიდევ,
არა წყდები მტერ-მოყვრებში
და ძველ ადათ-წესებს მისდევ...
— შენ ქორწილში ბრძანებულხარ,
ნათლობიდან მოკალ მეცა,
ჩანს, რომ მიწას ქვეშ არ სძულხარ,
არც წყალობას გაკლებს ზეცა...
— ღმერთმა ქორწილ-ნათლობაზე
არ დაგავდოს მონატრული:
— „გნახე ქალის გათხოვაზე...
— გავიზარდოს მონათლოლი...
ერთი სიტყვით, ბევრზე ბევრი
ამან ეს სიტყვა, იმან—ისა,
თუ ვით ამოსცალეს ჭური,
თუ ვის ჰქონდა თავი სმისა,
ბოლოს ბრედემ აბრიყვადეს
ყურში ასე უჩურჩულა:
„გაიგებდი, ზამთარს ამ წილს
თოვლი მისთვის არ მოსულა,
რომ ამ წყვეულ ბოლშევიკებს
უნდათ თურმე იუბილე...
მათ საილ გზებს ვინ გაიგებს:
მოსიზმრი თუ მონამდვილე?
და თუთბმეტი წლის თავისთვის
რა კი სურდათ კარგი დარი,
მისდგენ ზამთარს და ამისთვის
ამისის მთლად ზამთარი!..
— პირველ შენგან გამიგია!

გაიკვირვა აბრიყვადემ:
— ეს ამბავი რა რეგია?
ჯავრით სახლში ვერ მივაწევ...
ნუთუ ასე ძლიერია
ეს პარტია, აგი კლასი?
— „მაგი შენს მტერს მიგირა,
ქვეთ ბრძოლაში მაგის ფასი!
— დასასრული არ ქონია
ჩვენს ტანჯვას და ჩვენს წვალებას!
— „ნეტა, ეს იაპონია
არ იქს ცოტა მოწყალებას?!“
— როგორ არა! უთქვამს ჰიტლერს
მალე მივალ მოსკოვთანო:
იგი თურმე კავშირს იჭერს
მუსოლინს და პილსუდსკთანო!..
— „რაო, რაო? პილსუდსკთანა?!
შეეკითხა უცბად ბრედემ:
— „ის ხომ სნებამ გადიტანა!
მეტი არის ავერ თვეზე!
მაშ მი ვსტყუი?!— მიახალა
აბრიყვადემ უცბად ბრედეს
და საქმეშიც ხელის ძალა
ჩაერია: ურთერთს ლეწეს!
ამან დაჰკრა! იმანც დაჰკრა!
ახლა—ამან... ახლა—იმან...
კარგი დარი უცბად გაჰკრა,
მზე დაჩრდილა სისხლიც წვიმამ...
და მეორე დღე გაზეთში,
თუმც კვლავ იდგა კარგი დარი,
ჩვენში არა, უცხოეთში
ცნობა იყო საშიშარი.
რომ საბჭოთა საქართველოს

ჩაუარა ამ დღემ შამად,
რომ ერთავად ბრძოლის...
წარმოადგინს ის ამ ქაშა...
რომ რილასი იუბილე
კომუნისტებს, რის მეჯლიში?
ლხინ-ქეიფის მონაწილე
როდის იყო მათი ჯიში?
ხალხი ფოთს რომ არტყამს ალყას,
კალაპოტს რომ უგდებს რიონს,
განა, შესწყვეტს აყალ-მაყალს,
წეიშვილებს ლხინს, მაყრიონს?!
და ამაში მართალია
ის ბრედეც, ის აბრიყვადეც:
ჩვენ ლხინისთვის საღ გვეცალია,
როცა შრომის ტვირთი გვაწევს?
ან ის ლხინი, მათ რომ ნახეს,
შეხვედრით რომ მოათაფეს,
ნეტა ჩვენ რომ დაგვიძრახეს,
ეს ჩვენს ძრახვად მოასწავებს?
მათვე საჯონ! ჩვენ კი სკლის გეზს,
თუ რომ ვუკვლით მტკვარს ან რიონს,
ცხოვრება ქმნის ამის მიზებს
და ამხედრებს ჩვენს ლეგიონს!
და ჩვენც ვუხდით იუბილეს
ბრძოლას, შრომას, ჩვენს მიღწევებს,
ეს ჩვენ ამ დღეს გვიადგილებს,
გვახარებს და გვასალკლდევენს!..
რომ შეძლებულ ცხოვრებისკენ
წინ მივიწვევთ ტემპით ცხარით,
და მხიარულ ყოფით მისკენ
მივიჩქარით, მივიჩქარით...
ინისიე

სოფელ ზემოხევენი
აჭარის-წყლის ახლოს
ხოჯა ბოკვერადე
თითქმის ყველას ახსოვს,
კაცი იყო დინჯი,
გამოქნილი მარჯვე,
ტანად ერთი მეტრი
ხისქით—მეტრი სამჯერ,
განაგებდა სოფელს
მედრესს და ჯამეს,
ლოცულობდა მუდამ,
არ უცდებდა დამის,
მკურნალობდა სხეულს,
უწყურავდა ჯადოს,
ასწავლიდა ბავშვებს,
სარგებლობდა რა დროს...
გამოყვდა თავი
ღმერთის მოციქულად,
თითო სიტყვას ყიდდა
ხალხს, ოქროს ფულად.
ორი ცოლი ჰყავდა
ერთმანეთზე კარგი,
მაგრამ მაინც კლავდა,
სხვა ქალების დარდი...
წესი არის რჯულის
და ყურანიც ამბობს,
მეტრი ცოლის ყოლას
არაფერი არ სჯობს.
2.
მედრესეში ერთხელ
გოგონათა შორის,
სიყვარული ხოჯას
ჩაუფარდა ორის,
ნაზი იყო ფატი,
და ცქრილა—ქვესერ,
მათი სიყვარულით
არ ძინავდა ბევრჯერ.
ერთხელ ფიჭოს შემდეგ
განაცხადა ასე:

ხომ ხედავთ მედრესე
ნავით არის სავესე.
უხდა დაეწესოთ
დამლაგებელთ რიგი,
და ვისაც შეხვდებო,
დალაგებს იგი.
მაგალითად ხეალე
დილით ძლიერ აღრე
ქვესერ მოვა ცოცხით,
ქვესერ მახმარადე,
3.
მეორე დღეს დილით
ქვესერ თავის ცოცხით
მიდიოდა ჩქარა
დანასწავლი ლოცვით,
წინ შემოხვდა ნურა,
მეზობელის ბიჭი,
იგი „გიაური“
ურწმუნო და გივი.
— ქვესერ საით მირბი,
ასე გამალებით?
— იქ უნდა დაგვაო
მი ხოჯას ბრძანებით!—
უთხრა და გაიქცა
არც ათხოვა ყური,
მაგრამ იჭვიანი
უქან გაჰყვა ნურის

4.
ვინ იყო კარი
ხოჯა იჯდა იქვე,
ვითომ ლოცულობდა,
ემხოზოდა პირქვე.
— კარგ დროს მოდი, შვილო,
შენც გალოცო უნდა! —
კარი დახურა და
ქვესერა მიუბრუნდა,
— ასე მოიხარე! —
და მოხვია ხელი,
დაიკლაკნა ტანში,
როგორც შავი გველი.
ქვესერი შეშინდა
და კენესა ამოხდა,
მაგრამ ამ დროს ვიდაც
ფანჯრიდან გადმოხტა.
— ხოჯავ, ეს რა არის? —
ვულს დაადო დანა,
ლოცვების სწავლება
ასე იცი განა?
თავს დაეცა რისხვა
შეშინებულ ხოჯას
ველარ დგება ფეხზე
ბარბაცებს და ცოცავს.
— განხადე ტანზე —
ეუბნება ნური

— თორემ გავჭრი შუაზე,
რომ ვიძიო შური! —
მოუმარჯვა დანა
მახვილი და ბასრი, —
ჩქარა, თორემ ახლავ
შენი სისხლით გავსერი.
5.
გზა არი იყო მეტი,
რას იზამდა განა?
გაიხადა ტანზე,
ემშა, ეს დაემგვანა.
— ეხლა წინ გამიძებს! —
ბრძანებდა კიდევ,
— ქვესერ, მაგ ტანსა...
ცუკელი წაუჭადე! —
მოდის ხოჯა გზაზე
და იფარებს ხელებს ა
დღესაც ვცინებთ
გზაზე მის მნახველებს
ყველგან მოეფინა
ეს ამბავი ხოჯის:
— ჰაუ ხალხნო, ხედავთ —
ჩვენი ხოჯა მოდის...
6.
იმის შემდეგ სოფელს
არ ყავთ ხოჯა, მარა
ამით მათი საქმე,
სულაც არ წამხდარა...
და მედრესის ნაცვლად
სკოლა დგას მალდობზე,
ჯამე ჩამოინგრა,
ახლა მის ნადგომზე
კლუბი ააშენეს
ლამაზი და კონტა,
ყველა გამოიცინებს,
თუ ასე რად მოხდა.
ახარალი კოლო

გერმანელი ნაშისტი:—ხელ რაღაც საპიოდე წლის განმავლობაში, რაც ჩვენ ჩა ვუდექით სახელმწიფოს სათავეში, დიდი მიღწევები გვაქვს. აი, ხომ ხედავთ, მეეტლებს საც კი უმაღლესი ცოდნა მივალდებინეთ და ახლა ისინი ჰეგელს კითხულობენ.
რუსი:—სადგურიდან სასტუმროში მაგ მეეტლებს მომიყვანა. მასთან ლაპარაკში გამოირკვა, რომ იგი ძველი პროფესორი იყო, და მეეტლეობა უმუშევრობის გამო დაუწყია!

სანახაობა 3 მოქმედებად

პირველი მოქმედება

სცენა წარმოადგენს საქართველოს მწვერალთა სახანლოს, სახანლოს ერთერთ დარბაზში შეგროვილია რამდენიმე მწერალი, ზოგი მაგიდას მიჯდომია, ზოგი ფეხზე დგას და პაპიროსს აბოლებს. მათ შორის არის აგრეთვე ერთი დრამატურგი და კრიტიკოსი.

1-ლი მწერალი—მე სცენარი დავწერე. დრამატ.—მერე რას უპირებ?
1-ლი მწერალი—მიმაქვს სახკინმრეწველი.

კრიტიკოსი—არ შეგიშვებენ
1-ლი მწერალი—ის მე ვიცო...
2-რამ მწერალი—მეც სცენარი დავწერე

დრამატურგი—რას უპირებ?
2-რამ მწერალი—სახკინმრეწველი მივიტან. კრიტიკოსი—არც უნ შეგიშვებენ.
3-მე მწერალი—იმისთანა სცენარი დავწერე, რომ...

კრიტიკოსი—რა არის ასეთი?
დრამატურგი—ვიცი, რაც არის. წაკითხული მაქვს: ჩემის აზრით, ის თუ დაიდგა, რევოლუციას მოახდენს კინო-ხელოვნებაში.

კრიტიკოსი—(ავტორს)—მათხოვე, წაკითხათხვე.
3 მწერალი—არ შემიძლია, სახკინმრეწველი მიმაქვს.

კრიტიკოსი—დროს დაკარგავ! არც შენ შეგიშვებენ.
4 მწერალი—მეც სცენარი დავწერე
5 მწერალი—მეც.
6 მწერალი—მეც.
7 მწერალი—მეც.
8 მწერალი—მეც.

4 მწერალი—მეც სახკინმრეწველი მიმაქვს.
5 მწერალი—მეც.

6 მწერალი—მეც.
7 მწერალი—მეც.
8 მწერალი—მეც.
დრამატურგი—ტყუილად გაირჯებით; მიხვალთ ალაყაფის კარებთან და...
კრიტიკოსი — (ყველას სათითაოდ) შენც გარეთ დარჩები
— წენც.
— წენც.
— წენც.
— წენც.
— წენც.

მოქმედება მეორე,

სურ. I.

სცენა წარმოადგენს სახკინმრეწვის შე-

ნობის შესავალს. მარცხენა კუთხეში კომენდანტურაა.

1-ლი მწერალი—(მიდის პირდაპირ შესავალ კარისაკენ)

მეპარამ—სა მიგილიჯინობ აფხანაკო!
1-ლი მწერალი—სადაც ხედავ!

მეპარამ—არ იქნება! პროპუსკი უნდა!
1-ლი მწერალი—სად იძლევიან?

მეპარამ—(უჩვენებს კუთხისაკენ, სადაც საკომენდანტოა მოთავსებული)—მიაკითხე იქნა, თუ მოგცემენ.

1-ლი მწერალი—(საკომენდ. სარკმელთან)—მომეცით საშვები!

ხმა სარკმელიდან—ვინ გინდათ ამხანაგო?

1-ლი მწერალი—რეჟისორი თოხიტარელი
ხმა სარკმელიდან—რა საქმე გაქვთ?

— სცენარი მიმაქვს.
— არ იქნება
— აუცილებლად უნდა ვნახო, გთხოვთ...
— ვისია სცენარი?

1-ლი მწერალი—(რალაცას იგონებს, სახე უბრწყინდება)—ჩვენი!..

ხმა სარკმელიდან—მწერლების? არ იქნება! გარეშე პირთათვის შესვლა აკრძალულია.

მწერალი—ჩვენია ამხანაგო, ესე იგი, ჩემი: პოეტ გაიძოვოტიაძე ურანგელის და რეჟისორ ილიკო თოხიტარელის!

ხმა სარკმელიდან: (დაყვავებით) — აგრე გეტქვა თავიდან... ინებეთ, საშვები!

პოეტი ურანგელი საშვებით ამაყად მიაბიჯებს შესავალ კარისაკენ, მეკარე გზას აძლევს.

ურანგელი—(თავისთვის მედიდურად) გავაფასე კრიტიკოსი, დიდებული ხერხი მოვიგონე. ამას სხვა მწერლები ვერ მიხილდებიან... საწყლები! გარეთ მოუხდებთ ყურყურტი.

გამოსვლა მეორე

შემოდინ, და სარკმელთან საშვების მიხალდებულ რიგში დგებიან 2, 3, 4, 5, 6, 7 და 8 მწერალი.

2 მწერალი—მომეცით საშვები!
ხმა სარკმელიდან—ვინ გნებავთ?

— რეჟისორი თოხიტარელი,
— არ იქნება გარეშე პირთათვის.

2-რამ მწერალი—აწყვეტინებს—ჩვენი სცენარი...

ხმა სარკმელიდან:—ინებეთ!
3 მწერალი—მომეცით საშვები

ხმა სარკმელიდან—ვინ გნებავთ?
— მე ვარ რეჟისორ თოხიტარელის ნათ-

ლია! ჩვენი სცენარი, ე.ი. ჩემი და ჩემი ნათლის რეჟისორ თოხიტარელის...

ხმა სარკმელიდან—ინებეთ!

მე-4 და 5 მწერალი—საშვები ამხანაგო!
ხმა სარკმელიდან—ვისთან, რა საქმეზე?

— ოპერატორ ჩიხრიხელთან... თანააგტორები ვართ...

— ინებეთ.
6,7 და 8 მწერალი—ჩვენც...

— ჩვენც.
— ჩვენც.

ხმა სარკმელიდან:—ინებეთ.
— ინებეთ,
— ინებეთ,

მოქმედება 3.

მოქმედება სწარმოებს სახკინმრეწვის სასცენარო განყოფილებაში.

ურანგელი—სად არის რეჟისორი თოხიტარელი?

დანარჩ. მწერლები—სად არის ოპერატორი?...

კონსულტანტი — მივლინებაში გადაღებებზე.

— სად რას იღებენ?
— დალესტანში, კინო — სურათის იღებენ.

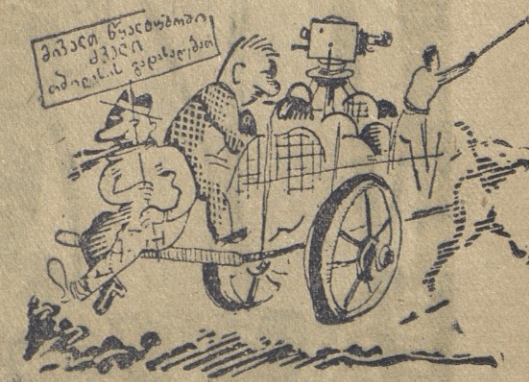
— რა სურათს?
— ორს ერთად: „საქართველო ინდუსტრიალური“ და „ფერო გიგანტი“.

— მალე დაბრუნდებიან?
— ორ—სამ თვეში, მაგრამ დაბრუნებისთანავე კურორტ წყალტუბოში წავლენ.

— კურორტის მშენებლობა უნდა გადაიღონ?

— არა—ძველი ტფილისი.
— მაშ გვეზარალა სცენარი?

— არაფერია, ორი თვის შემდეგ

შემოიარეთ. ნახავთ ვინც გპირდებათ, ნახვამდის (დირექტორის კაბინეტში გადის).

ურანგელი—რომ აღარ შემოგვიშვან?
დანარჩენი მწერლები:—რათა, შემოვალთ... ჩვენ ხომ ავტორები არა ვართ,

ჩვენ კინოს რეჟისორ—ოპერატორ—კონსულტანტ—ასისტენტ — მამიდაშვილ — დეიდაშვილ—ბაბუაშვილ და სხვათა მოკეთებებს „თანაავტორები“ ვართ.

ფარდა.

ვერიანთ მანუკიის წერილი

საქართველოს გასაბჭოების 15 წლის თეზისი
 ნიანბის ილუსტრაციები

ნახ. ვ. ისაევის

„ბიძაშვილი ნიკო
 თვალსაჩინო
 ადვოკატს მსახუ-
 რებს“

„რედაქციო ელბიტე პთელ
 სასახლეს ატრიბებს“

„მე ჯი სულ
 მბინსა და
 ქიფში ვარ“

„ბიძაჩემს აფრასობს
 პეტარი წმლთი უჭიროვს“

შევიკების დროს განსაკუთრებით იყო გავრცელებული. მაგონდება ერთი მათგანი.

„ამა და ამ რიცხვში გაიმართება ამერიკელი ტორი ანუ აუქციონი“ — აცხადებდნენ ავიშებში, ვაზეთებში.

პტორს უმთავრესად საჭველოქმედო მიზნით მართავდნენ. ასეთი იყო, მაგალითად, სასწავლებლის წინააღმდეგ, გზის გაყვანა სახელმწიფო შენობის აგება და სხვა. მართალია ცოტა უხერხულია საქაბურში აღებული ფულით სახელმწიფო საქმის კეთება, არც არაფერი გამოვა, მაგრამ რას იზამ: როგორც ვიჭირდეს, ისე გოღირდეს.

თი, მაგალითად, ერთერთი აუქციონი: — მოქალაქენო, ტორიზია ხაბურძაკი! შეხედეთ რა ხაბურძაკია! შეპარია, შეპარია! შეფაებულა მანეთად! ვინ მეტი? ფული მოხმარდება ჩვენი სახელოვანი გვარდიის ძლიერების გამაგრებას, ვინ მეტი?

— ორი მანეთი გაუბედავად გაეხმარა ვილაც.

— სამი!
— ოთხი!
— შვიდი!
— შვიდი მანეთი ერთი! შვიდი მეორე! მოქალაქენო! ასეთ ხაბურძაკს ბაზარზე ხუთ თუმნად ვერ იშოვით! გაითვალისწინეთ, რომ მიზანი საჭველოქმედია! ჩვენი გმირული გმირული გვარდია დახმარებას საჭიროებს! ვინ მეტი?

— თორმეტი! — წამოიძახა ვილაცამ, გვარდიის სიბრალულით გულჩუყებულმა!

— ხუთმეტი!
— ოცი!
— ოცდა ხუთი! — წამოიძახა ერთმა ვამხარმა. ცოლმა მას მუჯღუღუნე პკრა: ხომ არ გაგიჟდი. — გაჩერდი ქალო, შეპირივით საზამთროს, ბავწევებს ვაქამოთ!

— ვინ მეტი? ოცდახუთი ერთი... მამულიშვილი! გაითვალისწინეთ ჩვენი გმირული გვარდია... ცოლო, შეეჩიეთ... ვინ მეტი?

— ოცდაათი!
— ორმოცი! — წამოიძახა ქალაქის ხმოსანმა, დაბრახივლმა კაცმა.

— სამოცი! — დაუმატა ფაფუკიანმა, რომელსაც მოხრდილი წარმოება მიუძღვნა დემოკრატიამ.

— თი, ვიშველა ღმერთმა! სამოცი ერთი! სამოცი ორი, სამოცი სა... პატრონებო! დაუმატეთ! მართლა, ხაბურძაკზე ხომ არაა საჭე! ჩვენი ძლიერამოსილი გვარდიის ბედი წყდება! ნუ თუ არ გებრძოლ... არ ვაიღებთ თქვენს? წვლილს? სამოცი...

— სამოცი ერთი!
— სამოცი ერთი! — სირცხვილია მანეთის მომატება! აუარებელი ხარჯი გვაქვს... ვინ მეტი? დაუმატეთ ბლომად მამულიშვილნო!

საჩუქნა.
— სამოცი ერთი-ორი... მოქალაქენო, გვარდია... კარგი ხაბურძაკია შემოსავალი ცოტა გვაქვს... ეგრობის დემოკრატია ჩვენ შემოგვყურებს... სამოცი ერთი სა... დაუმატეთ! ხარჯი სწვაც გვეყოფა, ეგრობიდან სტუმრები მოდიან... მეორე ინტერნაციონალის ბილაღები... სამოცი ერთი... ამდენ ხალხს შენახვა უნდა! — ოთხმოცი! — წამოიძახა ვილაცამ.

— გენაცვალე სულში! ოთხმოცი ერთი! ოთხმოცი ორი... ბატონებო რომელიც რომ გმირული გვარდია... სირცხვილია... ხალხს ფეხზე არ აცვია... ძლიერამოსილია ერთი, ოთხ...

— რად მცემ ღედაკაცო? რა დამი შავებია?...
— თავშეხუარა არა მაქვს იქნებ პოლიციელმა დამინახოს და საპყრობილესში მომათავსოს!..

ლექსიკონი

გვარამიდან გამოსულ და დავიწყებულ სიტყვებისა

გარ-მონაზონი — ლეთის მსახური, რომელიც მონასტრებში ცხოვრობდნენ. მაკაცა-ბერს ეძახდნენ. ღედაკაცებს — მონაზონს. „ცოდვილი და მაცდური ცხოვერებისაგან“ განწორებულნი, ისინი მონასტრის კედლებში ეწეოდნენ გარყვნილებას.

ხუცესი — ე.წ. მოძღვარი, ლეთის მსახური, სოფლის პარაზიტი, მუქთახორა, დარჩენილა იქა-ქ როგორც უკანასკნელი ნაშთი.

ჯვარი — ხელის მიღებით შუბლსა, კიბსა და ორთაგ მხარზე მივიღებთ ჯვარს, რომელიც არის ქრისტიანობის სიმბოლური ნიშანი. საზოგადოება „წითელ ჯვარს“ არაფერი აქვს საერთო ხსენებულ ჯვართან.

ღმერთი — ფანტასტიური, არარსებული მოხუცი თეთრი წვერებით, რომელმაც თითქოს ქვეყანა შექმნა ექვსი დღის განმავლობაში და თითქოს ცაში და პაერში ცხოვრობს და უპაერობლანით დაფრინავს.

ქრისტე — ლეთის შვილი, მაგრამ ვინაიდან თითონ ღმერთი არ არსებობდა, მისი მოვალეობის შესრულება იკისრა მოხუცმა დურგალმა იოსებმა. უყვარდა ვირზე ჯდომა.

მეფე — ხალხის მზავრელი, რომლის ხელში იყო (და ზოგიერთი ქვეყნებში ახლაც არის) მთელი სახელმწიფოებრივი ძალა-უფლება. რუსეთის უკანასკნელი მეფე იყო ნიკო-

ლაზ მეორე, რომელიც ხალხმა დახვრიტა და სამუდამოდ მოსპო ჩვენში თვითმპყრობელური ხელისუფლების წარმოშობის ყოველგვარი წესადობლობა.

ჩაფარი და „**გორკოვოვი**“ — მეფის მსახური. პირველი მათგანი აწიოკებდა სოფელსა და ქალაქს. შეიარაღებული იყო თოფითა და მათარახით. მეორე მათგანი — იყო მეფის ერთგული ქუჩის-ფინია, რომელიც გამეღულ-გამომეღულს ღრუნდა, უყვავდა და კებნდა.

თავადი და **ახანური** — მემამულეები, ოქტომბერმა და შეხდგა კოლექტივიზაციამ მოსპო, გაანადგურა როგორც კლასი.

გუთან-სახნისი — პრიმიტიული იარაღი, რომელიც წინა დ ხნავდენ მიწას. ინახება სიძველეთა მუზეუმში.

მეწამი — საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლებას დამყარებამდე, ე.წ. 1921 წლის 25 თებერვლამდე მთავრობას სათავეში ედგენ მენშევიკები, რომელთა უკანასკნელი ნაშთები ამჟამად ემიგრანტების სახით ტკეპნიან ეგროპის ზოგიერთ ქალაქების ტროტუარებს. იციან საუცხოო ცუროვა. 1921 წელში შავი ზღვა გადასცურეს უცხოეთის გემით.

სახარინი — პაწია აბი, რომელიც მენშევიკების დროს არსულებდა შაქრის მაგირობას, ჩიში ჩავდების დროს მაშხალსავით ფეთქდებოდა.

მერა

მოცი... ხაბურძაკი შეპირივითა.. ორი!.. რას ყიდულობს თქვენი ოთხმოცი მანეთი? ვირვანქა ქაღი თუმანია... ერთი...

— არავიენ უმატებს.
— ვინ მეტი? აღარ შემიძლია! — ზრიალებდა აუქციონერი. — დაუმატეთ, თორემ აქვე ვაგებეთაჟე... ოთხმოციად ვერ გავყვით... გვარდიის ინტერესები, მოქალაქენო, მოითა-

ხოვს მსხვერპლს... ხაბურძაკა, კიტრი ხომ არ არის?! ოთხმოცი ერთი.. ორი.. სამი... გათავდა!

საზამთრო ჩიბარია მყიდველმა — მიღებული თანხა, ხაბურძაკს ღირუბულებს გამოკლებით, გადაეცემა ჩვენს ბრწყინვალე გვარდიას.

აღლაკ — აღლაკსბ

ეროვნული
გიგლიოთეკა

არაკა! მებანძრეები გამოვიდაზოთ, თორემ სხვა ვერავინ გააშველებს!

ჩვენი საუკუნის დამდეგს დაიბადა იგი.
 — რა დაგარქვით? — უთხრა ცოლმა ამი-
 რინდოს.
 ახალშობილის მამა ფიქრს მიეცა.
 — რა თქმა უნდა ავთანდილი!
 — ტარიელმა რა დასადა?
 — პო, სულ ერთია, ბოშო, ქართველი ქე-
 იყოს და, მამული მისახელოს ოლონდ.
 დიდი გამოჩენვის შემდეგ მემკვიდრე მათი
 წოდებულ იქნა არც ტარიელად და არც
 ავთანდილად. ბავშვის ხათლიამ სხვა სახელი
 გამოუძენა: მზეჭაბუკი.

პატარა მზეჭაბუკი, როცა მას აკვანში
 ჩააკრავდნენ, ტირილი მორთავდა თითქოს
 ემუდარებოდა — გამიშვიტ, სული მეხუთებო,
 ხელებს გაიქნევდა და არტახებს იქით-აქით
 გადაპყრიდა.
 — აკი ვამბობ, ყმაწვილო, დედა ნახე,
 მამა ნახე, შვილი ისე გამოხანებ-მეთქი. გელო-
 პარაკები მომავალი რაინდია, გარდაქმნა! —
 უხაროდა მზეჭაბუკის მამას ამირინდოს.

ბოლოს ისე გათამამდა, რომ ბავშვის ასე-
 თი საქციელის გამო ჩაიღიღინებდა ხოლმე:
 ჩვენი პატარა ერეკლე
 ერთი პატარა კახია,
 ჯაჭვის პერანგი ჩააცვს, —
 გაპკრა ხელი და გახია...
 მღეროდა გულში ამირინდო და გაიხა-
 წებდა.

იზრდებოდა მზეჭაბუკი. იზრდებოდა არა
 დღეობით და კვირაობით, — საათობით.
 ექვსი წლის რომ შეიქმნა, წერა-კითხვა
 დედამ ასწავლა. მამა კი ქორ-მეძებრებს
 წვრთნიდა — ჩემს ვაჟიშვილს ნაღირობა
 ყრმობითვე უნდა ვასწავლო. მაგრამ მზეჭა-
 ბუკი რომ წამოიხარდა, — წიგნს დაუბატუნა
 თვალი, მამას უთხრა: სწავლა მინდაო.

— იალაპ ქუთაისს! — თქვა მამამ.
 სიკბატუკემ რომ ზარი ჩამორეკა, მზეჭა-
 ბუკმა უცნაური რაღაც ყრუანტელი იგრძნო,
 სისხლის სულსხვა ამბობი: სიყვარული განი-
 ცადა უძიედო და მიუღწეველი. უღალატა
 სატრფომ გულისა. დასწიდა პარტოზა.

მზეჭაბუკს ცოცხალი, ნამდვილი ქვეყანა
 ვერ დაენახა. არც ჰქონდა მისკენ მიმავალი
 გზა, უბრალო ვიწრო ბილიკიც კი. უმზერდა
 მირაყებს, ზღაპრული ქვეყნის ნაპირებს.
 ასე ტყვეობაში, უძილობის უამს იშვა მისი
 პირველი ლექსი „სიკვდილის აჩრდილები“.
 ასეთ ტყვეობაში იშვა პოეტი — მისტიკოსი
 მზეჭაბუკი ვარდიძე.

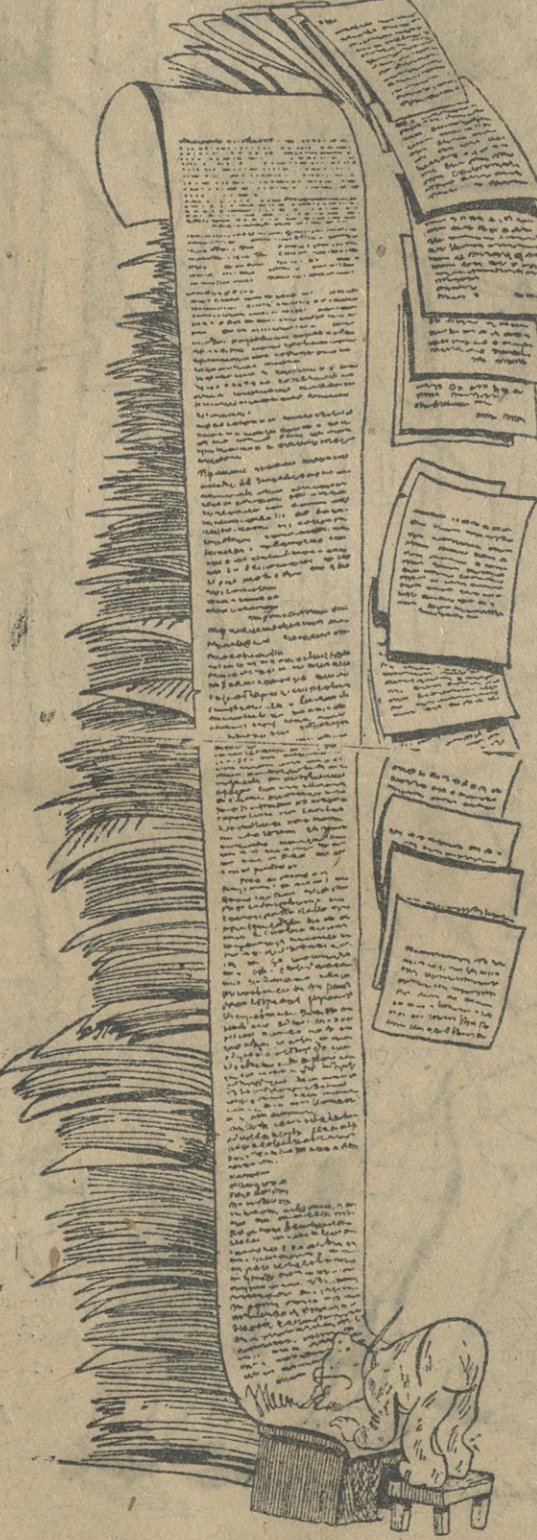
— ღმერთო ნუ ვადამრევ! — იძახდა მამა.
 — რა მეშველებ, ბეჩა, ვადამერია შვი-
 ლი! — იძახდა დედა.
 თვალცრემლიანი მშობლები მიმართავ-
 დნენ ხოლმე შვილს:
 — რას შერები, შვილო? რა მოგივლიდა?
 — შენს ლოურჯ ფიქრებში დაიფერვლა
 ნიცმეს ოცნება, — ჩაბუტბუტებდა თავის-
 თვის მზეჭაბუკი.

— დევილუპეთ ბოშო! — იტყოდა მამა და
 შვილის სააღერსოდ მისწვდებოდა.
 — შორს ჩემგან. იქ მელის ქვეყანა იღუ-
 მალეების, ლანდების თეთრი ქვეყანა — დაიძა-
 ხებდა მზეჭაბუკი და გააფთრებული გაშორ-
 დებოდა მშობლებს.
 — ღმერთო, ნუ ვადამრევ! — იძახდა მამა.
 — რა მეშველება, ბეჩა, ვადამერია შვი-
 ლი! — იძახდა დედა.
 იწვოდა მზეჭაბუკი პოეზიის ცეცხლით.
 1916 წელს ის მოკრძალებით შევიდა
 ერთ-ერთი მაშინდელი გაზეთის რედაქციაში.
 მისმა გაფთრებულმა და წამებულმა სახემ
 ყველას ყურადღება მიიქცია.

— რა გნებავთ, ყმაწვილო? — შეეკითხა
 ახალგაზრდა რედაქტორი.
 — ლე...ქსი მო...ვიტანეთ! — ძლიერ წარ-
 მოსთქვა მზეჭაბუკმა და პერგამენტებით
 გრძელი ქაღალდი გაუწყოდა.
 — მშვენიერია, დიდი მომავალი გაქვთ.
 დავბეჭდავ. მომიტანეთ კიდევ! — მიუგო რე-
 დაქტორმა.

„სტახანოველი“

ზოგიერთ რაიონში ახალგაზრდა
 დამწყებმა მწერლებმა მოინდომეს სტა-
 ხანოველობა. მწერლის ხარისხს მხოლოდ
 ნაწარმოების რაოდენობით საზღვრავენ
 და არა ხარისხით.

— ახლაც არ დაჯერებენ, რომ მე სტახანოველი პოეტი ვარ?.. ჩემი შემოქმედება დღეში ორმოც კილოგრამს იწონის...

მეორეს დღეს გაზეთში დაბეჭდილ სტატი-
 ლექსს რომ თვალი მოჰკრა, — ვინცა იყო
 მასზე ბედნიერი და გახარებული. სახელი
 გაუფარდა პოეტს. ჟურნალ-გაზეთებმა სასი-
 ქაღულო თანამშრომლად გამოაცხადეს. ქ-
 თეტი კრიტიკოსებმა უმველებელი ფელეტონ-
 ნები უძღვნეს: ყველამ ერთხანად სურათა
 უხადო ნიჭიერება და მისი სახით ახალი
 ტალღის შემოჭრა პოეზიაში. სალიტერატუ-
 რო საღამოებზე მისი გამოხვლა, ლექსის
 კითხვის დროს მისი გულზე დაკრული ხე-
 ლები, ქრისტესავით მაღლა აპყრობილი თვა-
 ლები ობოლო ცრემლებს აღვრევინებდა გიმი-
 ნახივლ ქალებს.

იწვოდა მზეჭაბუკი პოეზიის ცეცხლით!
 მიდიოდა დრო.
 მრავალმა წყალმა ჩაიარა. მზეჭაბუკი ისევ
 მზეჭაბუკობდა. მთავლითი ომი გათავდა. ნი-
 კოლოზი ჩამოვარდა ტახტიდან. საქართველო
 „დამოუკიდებელ“ სახელმწიფოდ შეიქმნა.
 მენშევიკი დაჯდა ტახტზე. მზეჭაბუკის პოე-
 ზის ერთი თემა კიდევ შეემატა: პატრიო-
 ტიზმი — საქართველო.

მიდიოდა დრო.
 მრავალმა წყალმა ჩაიარა. მზეჭაბუკი ისევ
 მზეჭაბუკობდა.
 უჩვეულო ამბავი მოხდა ისტორიაში. ოქ-
 ტომბერი ჩვენს ქვეყანაშიაც მოვიდა და
 შრომას ბოროლი აპყარა. მზეჭაბუკის მზე
 ნელნელა ესვენებოდა.

ახალმა ცხოვრებამ მრავალი ღიბი დაფუ-
 კა, აზნაური და თავადი მეწყერს გაპკიდა;
 მღვდელმა ანაფორა გაიხადა და მისგან ხალა-
 თი და „გალიფე“ შეიკერა, ვაჭარი საპნის
 ბუშტივით გასკდა, ოფიცერს პავონები
 ააჭრეს.

ოქტომბერმა ხელოვნებისა და პოეზიის
 დარგშიც შეიხედა, თავისი ძლევაშისილი ხმა
 აქაც განახლების კოცონად დაანთო, დარაზ-
 მს ახალი ძალები, ახალი ადამიანები, ახალ
 განთიადს ახალი სიმღერით შეხვდნენ პოეტე-
 ბიც.

არაფერი ეშველა მხოლოდ მზეჭაბუკს; ის
 თითქოს სხვა პლანეტაზე გადასახლებულ-
 ყოს, — ემცხეთა ყველაფერი. ახალმა ქარიშ-
 ხალმა მძაფრად შეუტია, დაიბნა.

მზეჭაბუკის ჩანგს ეხანგი ედებოდა. ვის
 რად უნდოდა სიკვდილის სიმღერა, როცა
 სიციცხლე, ბრწყინვალე განთიადს უერ-
 თებდა თავის მაჯისკემას და გულისთქმას.
 თანდათან ეძლეოდა მზეჭაბუკი დაგიწყებას,
 შარავანდელი უჭრებოდა, სტკნებოდნენ მისი
 ქრიზანტემები.

მზეჭაბუკის მზე ნელნელა ესვენებოდა.
 ამბობენ მზეჭაბუკი დღესაც ცოცხალიაო,
 თურმე მთას შეჰხიზნენია და ერთ გამოქვაბულ
 ში ცხოვრობს. არა ესმის რა ჩვენი ამბის —
 მხოლოდ ლანდებია მას რომ მეგობრობენ.

განთიადისას მაღალ კლდეზე შესდგება
 ხოლმე და ცას შეჰყევს, თავის მისტიკურ ლექ-
 სებს, შეპოვალდებს ლოცვებს ღიბნას საყვარ-
 ელ აჩრდილს და ნისლის მსუბუქ ფრთებს
 აყოლებს თავის ფიქრსა და ოცნებებს. მთვა-
 რიან ღამეში ჩრდილებს ესიყვარულება და
 ხანგამოშვებით ხმამაღლა დაიძახებს ხოლმე
 ერთსა და იგივეს „შენს ლოურჯ ფიქრებში
 დაიფერვლა ნიცმის ოცნება“ — ო. ხანდახან
 იღუმალი ხმა ყურში ჩასრურჩულებს „ვაშა
 მზეჭაბუკს, მწუხარების რაინდო!“ და მოეს-
 მის მქუხარე ტაში. აგონდება თეატრის დარ-
 ბაში, ყვავილები, ალერსიანი თვალეები.

ამბობენ მზეჭაბუკი დღესაც ცოცხალიაო,
 თურმე მთას შეჰხიზნენია და ერთ გამოქვა-
 ბულში ცხოვრობს. არნო ონელი

მეც თქვენსავით ხშირად შემომჩნევია, რომ პურის გამყიდველი ხშირად პურის აწონის დროს სასწორის წონასწორობაში მოსაყვანად პურის მხარეზე სასწორის თევზს ნეკს დაპკრავს ამ გარემოებამ ძალზე დამაინტერესა და შევეუდექი ნეკი თითის ენერჯის გამოკვლევას. გზადაგზა მე მომიხდა ყველა თითების შესწავლა. გამოირკვა, რომ ჩვენი თითების სიდიდე-სიპატარავის მიზეზი, როგორც ხალხური თქმულება გადმოგვცემს, შემდეგი ყოფილა:

ცერმა თქვა: — ვჰამოთ. (ამიტომაც არის იგი ასე მსუქანი, სქელი და მოკლე).

საჩვენებელმა თითმა ჰკითხა: — აბა, მაჩვენე, რა ვჰამოთ? (ამიტომაც ჰქვია მას თურმე — საჩვენებელი).

შუა თითმა თქვა: — კოლექტივში ვიმუშაოთ და ყველაფერი გვექნება. (ამიტომაც გამოირჩევა შუა თითი ყველა თითებში სიდიდით, ძლიერებით და შნით).

არა-თითმა ეჭვი გამოთქვა: — კოლექტივმა რომ არაფერი მოგვცეს? (ამიტომაც ეძახიან — არა თითს).

ნეკმა მაშინვე წამოიძახა: — მოვიპაროთ! (ამიტომაც არის იგი ასე დაგლახებული, დაჩაივებული).

ამ თქმულების მიხედვით ნეკი ყველა თითზე უარყოფითი და უძლური გამოდის.

ნეკის ლტოლვა ქურდობისადმი, როგორც ჩანს, ძველი ამბავია. მაგრამ ჩვენ ამ შემთხვევაში გვაინტერესებს მისი (ნეკის) ენერჯის გამოკვლევა.

სხვადასხვა გარემოებებში 5 ფუთი სიმძიმის აღება სარეკორდო ნორმაა. ხშირად მთელი ცირკი უკრავს ტაშს იმ ჩემპიონს, რომელიც თითო ფუთიან გირებს ატრიალებს ხელში

ჩვენ კი აღმოვაჩინეთ, რომ ნეკი, ეს თითქოს ყველაზე უსუსური თითი დღეში იღებს 5 ფუთს და ისიც მხოლოდ ფრჩხილის შეხებით. ამისი გამოანგარიშება ასე მოვახდინეთ:

წერტი დღეში საშუალოდ ჰყიდის 125 ფუთს, ანუ 2000 კილოგრამ პურს ერთ კილოგრამზე ნეკი ახდენს დაწოლას 40 გრამს. მაშასადამე, 2000 კილოგრამზე მოახდენს ორიათასჯერ 40 გრამს, ანუ 80000 გრამს, ე. ი. 80 კილოგრამს, რაც უდრის 5 ფუთს. ამგვარად ნეკი ყოველდღიურად იღებს 5 ფუთს, რომელიც, თუ ფულში გადავიტანთ უდრის 108 მანეთს (აღებულია შავი და თეთრი პურის საშუალო ღირებულება 135 კაპ.).

ეგებ მკითხველმა იკითხოს: — რატომ გამყიდველი მაინცდამაინც ნეკით ახდენს დაწოლას და არა სხვა რომელიმე თითით?

საქმე იმაშია, რომ ნეკი, როგორც უკვე ვთქვით, ცნობილია უსუსურ, უძლურ და უილაჯო თითად. ამიტომაც მყიდველი აღარ ეკამათება გამყიდველს, რადგან დარწმუნებულია, რომ უსუსური ნეკი მას წონაში ვერაფერს დააკლებდა.

რომ ეს გარემოება ასე გაგრძელდეს, მოსალოდნელია მილიონი წლების განმავლობაში, როგორც ამას დარეინის თეორია გვასწავლის, პურის გამყიდველებს ნეკში გადაუვადეს ყველა თითების ძალა და ნეკი, როგორც ის ყველა თითებში უფრო აქტუალური, გახდეს ყველა თითებზე დიდი და ძლიერი.

მაგრამ რა თქმა უნდა ეს ასე არ მოხდება, რადგან სათანადო ორგანოები ამ თავიდანვე მიაქცევენ ყურადღებას ნეკი თითის უმსგავსოებას.

ერთი სერგო არის მთელი საბჭოთა კავშირში კარგად ცნობილი განსვენებულ სტუდენტი შაუმიანის შვილი. ამ სერგოს მე ვიცნობ დაახლოებით და ყოველ მხრივ კარგი ყოფიქვეყის ყმაწვილად. — სახელოვანი მამის შესაფერ შვილად, — რაც იშვიათი მოვლენა არის ხოლმე ცხოვრებაში.

ეს სერგო ჯერ ახალგაზრდა არის და ფართე წრე ვერ იცნობს მას, მარა მე ღრმად დარწმუნებული ვარ იმაში, რომ მომავალში ცნობილი პიროვნება გახდება.

მეორე სერგო ვისი შვილია არ ვიცი, მარა ის რომ ვერაფერი შვილი გამოუვიდა მამამის — ეს ცხადზე უცხადესია! მიუხედავად ამისა, მე მაინც გავაცნობთ თქვენ მას იმ მხრით, რა მხრითაც მე გავეცანი მას. ეს არ იქნება ზედმეტი, რადგან ამის შემოღვე ის ველარავის შეიყვანს ისეთ შეცდომაში, როგორშიდაც მე შევყავდი, სანამ მას არ ვიცნობდი.

რამდენიმე ხნის წინათ მირეკაეს ტელეფონით სერგო შაუმიანი და მთხოვე მანქანას ცოტა ხნით. ვიცი, რომ ის მოსკოვში ცხოვრობს და ვეკითხები თუ როდის ჩამოვიდა და ვისთან დაბინავდა. ვღობულობ დამაკმაყოფილებელ პასუხს, რომ ჩამოვიდა გუშინ და დაბინავდა მამიდა აიკანუშთან.

სერგო შაუმიანს მანქანას როგორ არ ვათხოვებდი, — პირიქით, როდესაც ცოტა ხნის წინ დედა კი არა, არამედ სალამოს გიან დაბრუნდა ჩემი შოფერი, მე მას გამოვკითხე: კარგად ემსახურა თუ არა სერგო შაუმიანს რაზედაც სიამაყით მიბასუხა. — ძალიან კარგადო, რითაც მეტად ნასიამოვნები დავჩრჩი.

არ მიამა მხოლოდ ის, რომ სერგო შაუმიანი არ შემოვიდა ჩემთან ის არ მინახულა ისე წავიდა მეგონა მოსკოვში.

ამას წინათ ვიყავი მოსკოვში და შევხვდი სერგო შაუმიანს, რომელსაც ცოტა (რად ჩამოვართვი ხელი და საყვილორი მივახალე, — ტფილისში რომ იყავი, რატომ არ შემოიარე ჩემთან მეთქი.

მან გაკვირვებით შემომხიდა და შემეკითხა, — სხვა რინში ხომ არა გგონივარო? ტფილისში მე ბებია ჩემის გადაცვლის შიშდევ არ ვყოფილვარ, თუმცა ბევრს ვოცნებობ ამაზეო.

ამ დღებში კიდევ დამირეკა რელიოზიონით სერგო შაუმიანმა და მთხოვა მანქანა, — მაშიდა ჩემი გარდაიცვალა და სასაფლაოზე მოხუცებულ ნათესავების წასაყვან — მოსაყვანათ მჭირდებაო.

მე თუმცა ვიცოდი, რომ ეს არ იქნებოდ სერგო შაუმიანი და არც მისი მამიდა იამხდარა ჯერ დასამარხად, მარა მაინც სიამოვნებით გაუგზავნე მანქანა განსაზღვრულ მიზნით.

გამოირკვა, რომ გასასიინიბილი ყოოილიყო ლიზა ფირალოვისა, რომლის გინაობა პირველად გავიგე, მარა გავიგე აგრეთვე მისი ძმის შვილის, სერგო დაშთიანის ვინაობაც, რომელსაც განსვენებულ მამიდა მისთან ცოცხლად ვმარხავ ამ ნეკროლოგიით!

სერგო შაუმიანმა და მამიდა მისმა აიკანუშიმ კი იცოცხლონ ჯანმრთელობით მრავალი წელი.

იხელი.

ს. თ. ლია

კინოჟი
1936

— შერთლაც უთავო კაცი ყოფილა ეს „უჩინარი ადამიანი“, რომ ასეთი ნიჭის პატრონი უბინაოდ დადის!... მეც უთავო მმართველს მუშას-
 ჯენ, მაგრამ ჩვენი ტრესტის სააღმშენებლო შა სალით მოვამარაგე, მოვამარაგე ერთერთი ამხანაგობა... და ახლა ოთხ ოთახიან ბინაში ვარ
 გამოკიშული!...

კანსუხი

შეგ ზღვას გკითხე: უბრალო წამს
 უნახარელო, მღელვარეო,
 რა უკავი ოცდაერთში
 აგანბი რომ ჩაიბარეო.

მეც გკითხე: ინგლისელომ
 რომ ვინახავს ჯორჯებო,
 და მსუქანი, ღიბიანი
 მარჯმორის ღორებო.

ზომ კი ვახსოვს სამ წელიწადს
 რა რიგ იყო თამაშო,
 ზომ კი ვახსოვს იგი ჯიბრი
 ხალხის ხოცვის ქამაშო.

დაგავიწყდა, წავო ზღვო,
 მათა სისხლის ღვარებო,
 დაგავიწყდა ხმალს რომ მისწვდა
 ხალხი განამწარებო.

გაიხსენე: იყო ხალხი
 ბინძურ ხროვის კლანკებშიო,
 ოცდაერთში მან დასტაცა
 მტარვალთ ხელი კანჭებშიო.

აისროლა ნავგის ყუთში
 აავიმარხა ტალღებშიო
 და წითელით შეიმოსა
 ხალხი მყოფი თალღებშიო.

ახლაც ახსოვს

ქართული
ბიბლიოთეკა

— რა დიდი რამეა წითელი არმია?! ცხრასაც წელში სამხრეთის ფრონტიდან ისე გავიქეცით, რომ ვერც ვი დავაწიას!

გებლა, ზღვაო, წავო ზღვაო,
 გადახედე ნაპირებსო,
 წალკოტები აპუოლია
 შემს ნაპირებს ნატირებსო,

მოქარგულა ხაგერდებით
 მოქარგულა რა ფერთო.
 გესმის, კენესა შეიცვალა
 სიხარულის სიმღერითო.

წავ ზღვას ვკითხვ: უძირო ხარ
 უსასრულო, მღელვარეო,
 რა უყავი ოცდაერთში
 „განძი“ რომ ჩაიბარეო.

მიბასუხა: მადლი მიტყავს
 ამნარი „განძისთვისო“,
 მე ზღვა ვარ და არა ყუთი
 ყოველგვარი ნაგვისთვისო.

ზოზიკა

კრილოვსანი

სწორი პასუხი

გურიაში ძველად მიკრად გავრცელებული იყო „ფირალობა“. ფირალებს ხშირად უხდებოდა შეტაკება პოლიციელებთან, შეტაკებების დროს მრავალი პოლიციელი იხოცებოდა. ამის გამო გურიაში შეიქმნა ლექსი და სიმღერა: „გურიაში რა გინდოდა, თუ სიკვდილი არ გინდოდა“.

რეაქციის წლებში ერთ წვეულებაში პოლიციელმა, რომელიც იმერეთიდან იყო გაურიაში ჩამოსული, ამ სიმღერის მოსმენიას უკითხა:

- რაზეა იგი სიმღერა მოგონილი?
  - შენისთანეებზეა, ბიძია, ნათქვამი!—
- მიამახა უცებ მოუხრდებლად ერთმა მოხუცმა.

„სახანოველი ლეკორაზი“

უმაღლეს სასწავლებლისათვის მიხამულ დებელი კურსების მსმენელების სიმღერა

შვიდი საათი დაიწყო
 უკვე დარეკეს ზარია
 და მსმენელები ყველანა
 თავის ადგილას არიან

ვარებ: სკენ ყურებით
 მათ მოექანათ თვალები,
 მაგრამ ლექტორი არა ჩანს
 არ შემოალო კარები

მოდი, ნიანგო, გვიშველე!
 გაპკარი შენი კბილია,
 თორემ ამოდენ ლოდინით
 მოგვეცდება ძილია.

როგორც იქნა დააძინა ჩემმა ცოლმა მეშვიდე ბავშვი თითონაც დაწვა დასაძინებლად და მეც ამოვისუნთქე.

სუნთქვით მანამდეც ვსუნთქავდი, მაგრამ ახლა ეს ამოსუნთქვა სულ სხვანაირი იყო. ახლა დამშვიდებული ვიყავი იუბილე გადახდილი მწერალივით და შემეძლო რაზედაც მსურდა მეოცნება.

ღამის პირველი საათი იყო ჩემი საათით. საერთოდ ამ დროიდან იწყება ჩემი მწერლური ვარჯიშობა.

ხშირად ასეთ დროს მეც დასაძინებლად ვწვები, მაგრამ ამაღამ არ შემეძლო დაძინება, ვინაიდან მეორე დღეს ტოლსტოის საიუბილეო საღამო იმართებოდა ერთ-ერთი კლუბში და დავალბებული მქონდა წამეკითხა რამე.

არასოდეს არ ვიკისრებდი ასეთ პასუხის შეგებლობის აღებას ისიც ასე მოკლე ვადის განმავლობაში, მაგრამ კლუბის დირექტორმა არ მომასვენა.

— ხვალე ტოლსტოის საღამო გვაქვს, აფხანაკო ობოლო, — მითხრა მან. პროგრამა ძალიან დიდი გვაქვს. გვქვია პრეზიდენტის არჩევნები, მოხსენებები, სიტყვები, შეკითხვები, მილოცვები, ლოზუნგები, პლაკატები და კედლის გაზეთსაც ვუშვებთ, მაგრამ მაინც მინდა შენც თქვა რამე.

— კი, მაგრამ ყველაფერი თუ გექნება, მე რაღა საჭირო ვარ? — ვუთხარი მე.

— არა, მაგრამ, მაინც თქვი რამე, ხომ იცი ტოლსტოი დიდი მწერალია.

— რომელი ტოლსტოი, კაცო? — შევეკითხე მე.

— რაღა არ გაგიგონია კაცო, აი, ის რომ დასწერა... ფუ, რაღა დამამიწყდა... ენაზე მადგას. ჰო, მართლა, „ვევენი ონგინი“. მარშან რომ თარგმნა ივანე მაჩაბელმა.

— კაცო, რას ამბობს — გავიკვირე მე. — „ვევენი ონგინი“ ტოლსტოიმ კი არა, პუშკინმა დასწერა და ივანე მაჩაბელმა კი არა, ჩვენმა გრ. ცეცხლაძემ თარგმნა.

— სულ ერთია ვინცამ დასწერა, თუ სხვებმა დასწერა, ტოლსტოიმაც კი დასწერა რაღაცა, რომ არ დაეწერა, აღარც იუბილეს გადაუხდინდნენ. დეიქცა მისი ოჯახი, ჩემს სახლადმართოდ დაუწყია მწერლობა!

შეწუხებით თქვა მან.

— კი, მაგრამ შე რა უნდა ვთქვა იმ საღამოზე, გამაგებინე? — შევეკითხე მე.

— შენ რა უნდა თქვა? რა უნდა თქვა და რამე, სასაცილო.

— სასაცილო? მე არტისტი ხომ არ ვარ?

— მწერალი ხომ ხარ. აიღე და დასწერე რამე.

— სასაცილო რა ვითხრა და ლექსს წავიკითხავ, ან სიტყვას ვიტყვი რამეს! — ვუთხარი მე.

— კაცო, ხომ ვითხარი, პროგრამა ისედაც დიდი მაქვს-მეთქი.

— ჰო-და მით უკეთესი, მე საჭირო აღარ ვიქნები! — შევაწყვეტინე სიტყვა.

— ფუ, ასეთ მწერალს რა ვუთხრა მე! — გაჯავრდა იგი. — ამას ჰქვია საზოგადოებრივი მუშაობა? ამას ჰქვია დამკვირვებობა? ამას ჰქვია სტანანოველობა? ამას ჰქვია...

— კარგი თუ კაცი ხარ, დაწყნარდი, — დავუწყე დამშვიდება, როცა შევამჩნიე, რომ გული მოუვიდა. — დაფერ რაღაცას, მაგრამ ერთი მითითება მომეცი, რა განხრის წერილი დაწერო?

— შე რა ჯანდაბა ვიცი, რა განხრით დასწერო! ხომ იცი ტოლსტოი დიდი მწერალია მას არ მოსვენებს ჩემი გამჩენი იმან მოსვენება დამიკარგა მე. დაწერე რამე შესაფერისი, თუნდაც ამ სათაურით „მე და ტოლსტოი“ მირჩია მან.

ეს სათაური მართლაც მომეწონა, ხშირად სათაურის გამოსახნად მთელი საათობით ვწვალობდი და ახლა ასე უცებ გამონახულ სათაურს ქვეშ ადვილი იყო დაწერა.

რაღა ბევრი გაჯავრდებოდა, წამოვიღე მოწოდებული სათაური „მე და ტოლსტოი“ და წამოვიღე სახლში.

მაგიდაზე მივალაგ-მოვალაგე რაც ეწყო, მოვამზადე საწერ-კალამი, ქაღალდი და შევუდექი წერას. დაწერე სათაური „მე და ტოლსტოი“. ქვემოთ დასაწერი ვერაფერი მოვიფიქრე და ამიტომ ისევე „მე და ტოლსტოი“ დაწერე. ავადსე ერთი ფურცელი ქაღალდი ამ სიტყვებით დავხიე. ავადსე მეორე — დავხიე. ეს წერა და დახევა იმდრომდე გაგრძელდა, სანამ მთელი ქაღალდის ზარავი არ გამომიღია. ქაღალდი რომ ვიღარ აღმოვაჩინე უჯრაში, შეპირად დავიწყე სათქმელი სიტყვების გამოკვეთა. კარგახანს ვიძახე „მე და ტოლსტოი“. „ტოლსტოი და მე“ და ბოლოს ისე დამიბა ენა, რომ სიტყვები „მე და“ საჩუბით დამიკარგა საღდაც და მარტო „ტოლსტოის“ ვიძახდი.

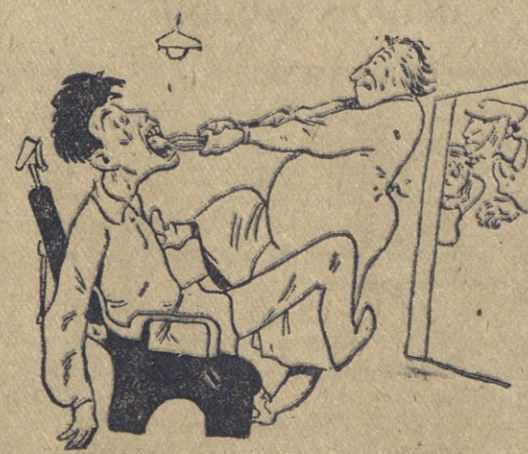
— რას მეძახი, ამხანაგო! — ჩამისმა ყურში უცებ. თავი ავიწიე. ვილაქ გრძელ თეთრ-წვერა მოხვიცი შიმოსულა ჩაკეტულ ოთახში და რამდღომია თავზე.

შევიკრთი, დავაპირე წამოხტომა, მაგრამ ისე მაგრად დამაღო ხელი მხარზე, რომ ვერ ავიწიე.

კბილის სამაჟრნალოში.

(კიროვის რ. ტფილისი)

ექ. ახვლედიანი: — საშველი არ არის! არ ძვრება! მიმართეთ ექიმს, რომ მოვარჩინოს.

— რა იყო რომ შემოიჩინდი და არ მომასვენე ეს მოხუცებულ კაცო! — ციხა-პა იყოს მწყურალად მითხრა მან.

— როგორ იკადრებთ! თქვენ ვინ შეგაწუხათ? — ვუბასუხე მორიდებით უცნობს.

— ტყვილა გინდა გამითანატოლდე. შე შენი წონა ქაღალდი დამიწერია, ჩემო კარგო. იცი შენ თუ არა? — მითხრა მან და დიდრონი თვალები შემომანათა. მივხვდი ახლა, რომ ეს ტოლსტოი იყო და თავი მოვიკატუნე.

— ლეგ ნიკოლაევიჩი, უკაცრავად, მაგრამ სხვაში რა მოგახსენო, და ქაღალდების დაწერაზე თუ მიდგება საქმე, უთუოდ მე გაჯობებთ. არამც თუ თქვენი სიმძიმე, არამედ რაც რომ თქვენი ნაწერებია გამოცემული, იმდენი ქაღალდი მექნება დაწერილი და დახეული. — ვუთხარი მე.

მან დადაინახარა. — ხუმარა ყოფილხარ ჩებოვივით, ხუმარა! — მითხრა მან და წასვლას აპირებდა, მაგრამ შევჩერე.

— ბატონო ლეგ ნიკოლაევიჩი რომ დიდი მწერალი ბრძანდებით, ეს ყველამ ვიცი. თქვენი „რევიზორი“, „ბოშები“, „მწირო“, „უდანაშაულოთ დასჯილი“ კარგი ნაწარმოებებია, ესეც უდავოა. მაგრამ, ერთი ეს მითხარით, კიდევ რომელია თქვენი ნაწერებიდან შესანიშნავი? — შევეკითხე მე.

ლეგ ნიკოლაევიჩმა თვალები გადააბრიალა.

— მერე ისენი ჩემი ნაწერებია? — იყვირა მან. მწერლობას ჩემობ და ჩემი ნაწერები არ წაგიკითხავს. აი ჩემი ნაწერები: ეს „ბავშვობა“ ეს „მემამულის დილა“, ეს „ანანა კარენინა“, ეს „აღდგომა“, ეს „ყაზახები“, ეს „სევოსტოპოლის ომის დღიურები“.. და იმდენი წიგნი დამაყარა, რომ ყელამდე ჩავიფალე შიგ.

— ესეც „ვინა ი მირ“.. — დაიძახა და ისე მძიმე რაღაცა დამღო თავზე, რომ ყვირილი მოვრთი.

— რა ამბავია? რა გაყვირებს? — მესმის ხმა ყურში, მაგრამ მე მაინც ვყვირი ბოლოს ვილაქამ მკლავზე მომავლო ხელი და ამწია ხევით.

— ადამიანო, რა მოგივიდა? ჰქვავე მოდი! — ჩამძახა ვილაქამ.

გამომეღვიძა. ცოლი მადგა თავზე.

— საღ წავიდა ის? რა იქნა ის?

— ვინ, კაცო? რას ამბობ?

— ვინ და ტოლსტოი. ლეგ ნიკოლაევიჩი!

— ღმერთო, დამიფარე! — გადაიწერა ცოლმა პირჯვარი. — კაცო ტოლსტოი ოცდახუთი წლის წინად გარდაიცვალა და აქ რა მოიყვანდა? — მითხრა გაკვირებულმა ცოლმა.

— ფუი, დასწყევლოს ეშმაკმა. სიზმარი ყოფილა! — გამოვერკვიე მე.

ვინაიდან გათენებას აღარაფერი უკლდა, აღარ დაეწოლილვარ. მეორე საღამოს დაწერილი არაფერი მქონდა, მაგრამ კლუბში მაინც გამოვცხადდი.

დაიწყო საღამო. მოდგა ჩემი როგი, გამოვედი, ვილაპარაკე რაც წინა ღამით გადამხვდა და გაგამხიარულე ხალხი.

გასკდა ვინმე თუ არა, ამის არაფერი ვიცი, მაგრამ გამოსვლისას თუთხმეტი მანეთს რომ ჩავიჯიბე, ეს კარგად ვიცი.

ბ. ობოლი.

კოლხიდუანის სასაღილოში

ლანჩუთი

შედიხათ ლანჩუთის კოლხიდუანის სასაღილოში და თქვენს წინ იშლება სურათი: გაჭონილ ფანჯრებზე ცალი ფრთით დაკიდულან მისრული ბუხები, იატაკზე ნაგავი და ძვლები ყრია, მაგიდებზე, ფანჯრებსა და თაროებზე მტკვარი ძვეს, ხოლო ჭერზე ჩამოკიდული აბლაბუდები ქანაობენ.

რაკი შედით, მაშინვე ნუ გამობრუნდებით ცოტა ხანს დარჩით. ეგერ დგას ფეხმოტეხილი სკამი, ირიბად დაჯექით კერძის მოტანას ერთი საათი მაინც დაუტყდით შემდეგ მოურეცხავ საინზე მოგიტანენ ლობიოს, დანა-ჩანგალზე რა მოგახსენოთ, რადგან სასაღილოს გამგე იმ აზრს იზიარებს, რომ:

— გემო თითებშია და არა დანა-ჩანგალში!

აი, თქვენ უკვე მოერიეთ მარლითა და ჭინძათ შეკაზმულ ლობიოს, ახლა ხარისხ იმედი გაქვთ, ხარისხი მაინც გსურთ გამოისყილოთ თქვენი კუჭის წინაშე ჩადენილი დანაშაული, მაგრამ ხარისხ იცევი უგემურია, წყალწყალა, მთავე და უცხიმო. მაგრამ ხარ-

ის სამი დღისა. ვინ იცის ეგებ თავის დროზე ის მართლაც ვარგოდა. ერთი კი ცხადია, მალე მეორე კერძს მოგიტანენ იგივე საინით, რომლითაც პირველი კერძი მიირთვით და რომელზედაც ახლაც ჩანს ლობიოს მიღესილი კაკლები.

ღრუტუნით და ღინგის ქნევით შემოდის საწუალო ტანის ღორი.

საიდან მოვიდა ეს დაუბატიებელი სტუმარი სასაღილოში? სამხარეულოდან. იმდენი სიბინძურე, ნაგავი და ნარეცხი ეგულება სამხარეულოში, რომ იქ გაუჩენია თავშესაფარი. მაგრამ ყოველთვის ხომ ერთ ადგილზე არ იქნება? ღორსაც მოსწყინდება ნოლმე ერთი და იმავე „ნელი მასალოს“ დამუშავება და მასპინძელივით დაიარება ოთახში. სასაღილოს გამგე დავით სარჯველაძე კი ზანტად გამოიხედავს ბუფეტისა, ღორს შეუძახებს, გარედ გასვლას მოითხოვს მისგან, მაგრამ ღორი არ ღებულობს გამგის წინადადებას, შეძვრება მაგიდის ქვეშ და იწყებს ღრუტუნს.

პ. ონტოფელი

ამხანაგო ნიანგო!

ამხ. ნიანგო!

ტფილისში, პლენანოვის გამზირზე ტრამვაის ვაგონს ჩელიუსკინელების ჭურჭიდან შემოხვევის შემდეგ მეტად დიდად ვადარბენა აქვს. ამ ვადარბენის „ტემბებს“ ვატმანები ყოველთვის „იყენებენ“ და თითქმის ადამიანთა დაშავების შემთხვევებს ყველაზე მეტად ამ ვადარბენის ხაზზე აქვს ადგილი, მარტო უკანასკნელ დეკადაში კინო „ოქტომბრის“ წინ ტრამვაიმ ორი ბავშვი იმსხვერპლა. (ამბარცუმინი, პეტროსიანი) ამას ისიც უწყობს ხელს, რომ პლენანოვის ქუჩა ვიწროა და კინო „ოქტომბრის“ წინ ტფილისის სხვა სანახაობის ადგილებთან შედარებით ყველაზე მეტი ხალხი ჯგუფდება. ორი წლის წინად აქ ტრამვაიც ჩერდებოდა, მაგრამ შემდეგ ღროვით გააუქმეს.

შენ მოგმართავთ ამხ. ნიანგო, გვიშუამდგომლე ტფილისის საბჭოს წინაშე, რათა ამ ადგილზე აღდგენილ იქნეს ტრამვაის გაჩერება.

გ. ვაშაქიძე,
ბ. ქიშერიძე,
ჯ. ვასიანი.

ამხ. ნიანგო!

არტელ „შეკავშირებაში“ ასეთი ამბავი მოხდა: გაიმართა თანამშრომელთა საღამო სტახანოვური მუშაობის შესახებ. წაიკითხეს დასაჯილდობელ სტახანოველთა სია, რომელშიაც ადმინისტრაციიდან მეტი იყვნენ, ვიდრე მუშებისაგან.

ეს კიდევ არაფერი, საქმე იმაშია, რომ ადმინისტრაციამ გამოცხადებული თავისი პატარა ჯილდოები შემდეგში დიდ ჯილდოებზე აქცია და პატრეფონები და საათები შეიძინა თავის დაჯილდოვებულებისათვის.

ერთ დაჯილდოვებულს (გ. გულიევი) საპალატოე უყიდეს, მაგრამ ისე მკარგი, რომ სახელოები მიაკლდა. როცა ამის შესახებ გააცნადა გულიევი, ადმინისტრაციამ იგი დააიმედა:

— შენ კაი კაცო, მეტი რა გინდა? მეორე დაჯილდოებისას სახელოები იყიდე და პალატოე მზად გექნება!

არც ისე ცუდი სიტყვაა, რას ვერჩით!

შინი

ერთ მშვენიერ დღეს ჭიათურის რაიონის განათ. განყ. მშვენიერ მუშაკებს მშვენიერი აზრი მოუვიდათ თავნი:—მასწავლებლებს ხელფასი ჩვენ უნდა ვაძლიოთ. ის არ სჯობია, რომ თითონ ჩვენ ვიმასწავლებლოთ და ჩვენვე მივიღოთ ფულიო!—და შემდეგნაირად გაინაწილეს სკოლებში ადგილები და ვაკვეთილები:

შალვა სამხარაძემ, განათ. განყოფილების გამგემ თავს იღვა მოზრდილთა ადგილობრივი ათწლედის დირექტორობა. ტერენტი ტყემალაძემ, გან. განყ. გამგის მოადგილემ, მუშაკში მათემატიკის ვაკვეთილები აიღო. ინსტრუქტორებმა: ქაჯიაძემ, გოქსაძემ და ღვალაძემ დაუტვირთავთ თავი დირექტორის ვაკვეთილებით.

ამათ კიდევ არ გაემტყუნებათ, მაგრამ რა შუაში არიან განათ. განყ. ბუხვალტერი ჯორბენაძე და სტატისტიკოსი ლაბაძე, რომ ასე არიან დატვირთული ვაკვეთილებით?

ახლა დარაჯს ეშინია—ვაი თუ მეც მიძიულონ მასწავლებლობა და რომელიღაც სკოლაში მეც მომცენ ვაკვეთილები.

ამ ამბავს იმიტომ ვატყობინებ, ნიანგო, რომ განათლების განყოფილებაში ვერასოდეს ნახავთ ამ მუშაკებს.

ვინ თქვა, რომ ცალ ხელში ორი ნესვი არ დაიკავებო? აბა ნახოს მან თუ არ უჭირავთ ორი ნესვი ჩვენს განმანათლებელთ!

ფრთიანი

ამხ. ნიანგო

ტფილისში, რუსთაველის პროსპ. № 38, „ტსოკის“ მაღაზიაში მოიტანეს გასაყიდათ რეზინის ნაგები. საქონელს ვაკრული აქვს ორი განცხადება:

ხელის ხლება პარძალულია

ფასი 860 მან.

გამოდის რომ სამას სამოცი მანეთი საქონელნი უნდა ჩაუთვალო და მისი ხარისხის და თვისების შესამოწმებლად კი ხელიც არ უნდა ახლო, არამედ ამ საკითხში მხოლოდ გამყიდველების „ნამუსს“ უნდა დაენდო. და საქონელს კი შორიდან უყურო ზღაპრული მშენებნახავივით. ნუთუ ამას ქვიაკულტურული ვაჭრობა?

ვ. პოდლობკინი

გოდორი

ა. კელესურაღს (ქვ. სვანეთი) შეიკრებოდა ხველებს რომ ეგვი არ შეგვიკრებოდა ჩვენ დამახინჯების მიზნით რაიმე ოპერაცია ვუყავით თქვენს წერილს, ვაქვეყნებთ მის დედანს:

ქვემო სვანურს ბეჭეტი
წინადაც კელოქ აქვს
რანუჭიანი სოლოუბით
თიხი იყუა ჩვენს ყჩიჭყოლებს

იყუნაზა ვუოოებით
ქანაოებს მქოთი მოხროს
ხუო ვაჭების ვუოოებით
მქანამ საროქ

ამ ვუოოებით ჩუმა
ძოქმას აქვეებით
მასწავლებლოებს ყყუოოებით
იყვიოთ მარუოებით

თხნოაქო კეზვერებით
ჩუმა მჭამოთა კყუამძოთა
ჩვენს კამოჩაზ იაიქითა
ამსა ქიხიოა

ამ ხვანოის ყჩიჭოები ყუოონით

ჩვენ არ შეგვიძლია დაევალოდებოლოთ განათლების განყოფილება, რომ მან ჯამაგირი აძლიოს ისეთ მასწავლებელს, რომელიც არის ზემოხსენებული „ნაწარმოების ავტორი.“

ბ. ზელს (ქობულეთი). პირველი სასაღილოს შესახებ გვწერთ, რომ აფიცრანტს შეხვდებით ულუაშა ილიკოს, დღეს რომ სადილს დაავადლებთ, შეიძლება ხვალ იყოს. სისუფთავებს ნუ იკითხავთ, ყველაფერი დაყრილია თუ აღირსა კერძს მოტანა ცარიელი მარლითა.

ამ თქვენს ლექსს კი სწორედ მარლითა აკლია, ნიანგი კი უმბარილო კერძს არ მიირთმევს და მას უგზავნის თავის გოდორს, რომ მელსაც, პირიქით, ძალიან უყვარს უმბარილო კერძი.

ქოხელს (საჯავახო). თქვენ რომ თქვენნი რადიოსთვის მოგებადით და მასავით და ჩუმებულოყავით, არ იქნებოდა ურიგო საქმე, ხომ გაგიფიქრონათ: „ზოგჯერ თქმასა, არა თქმა სჯობს“, ანდა „პირში მოსულსა სიტყვასა განსუყველას თქმა უნდა?“ ეს თუ კი შეიგნო თქვენმა რადიომ, მით უფრო თქვენ უნდა შეგებნოთ.

ქ. ნიანგელს (ჩხოროწყუ-ცხაკაია). გვწერთ შოფერების თავგასულობას და „ხალტურის“ ძესახებ და მათ შეფად ასახელებ:

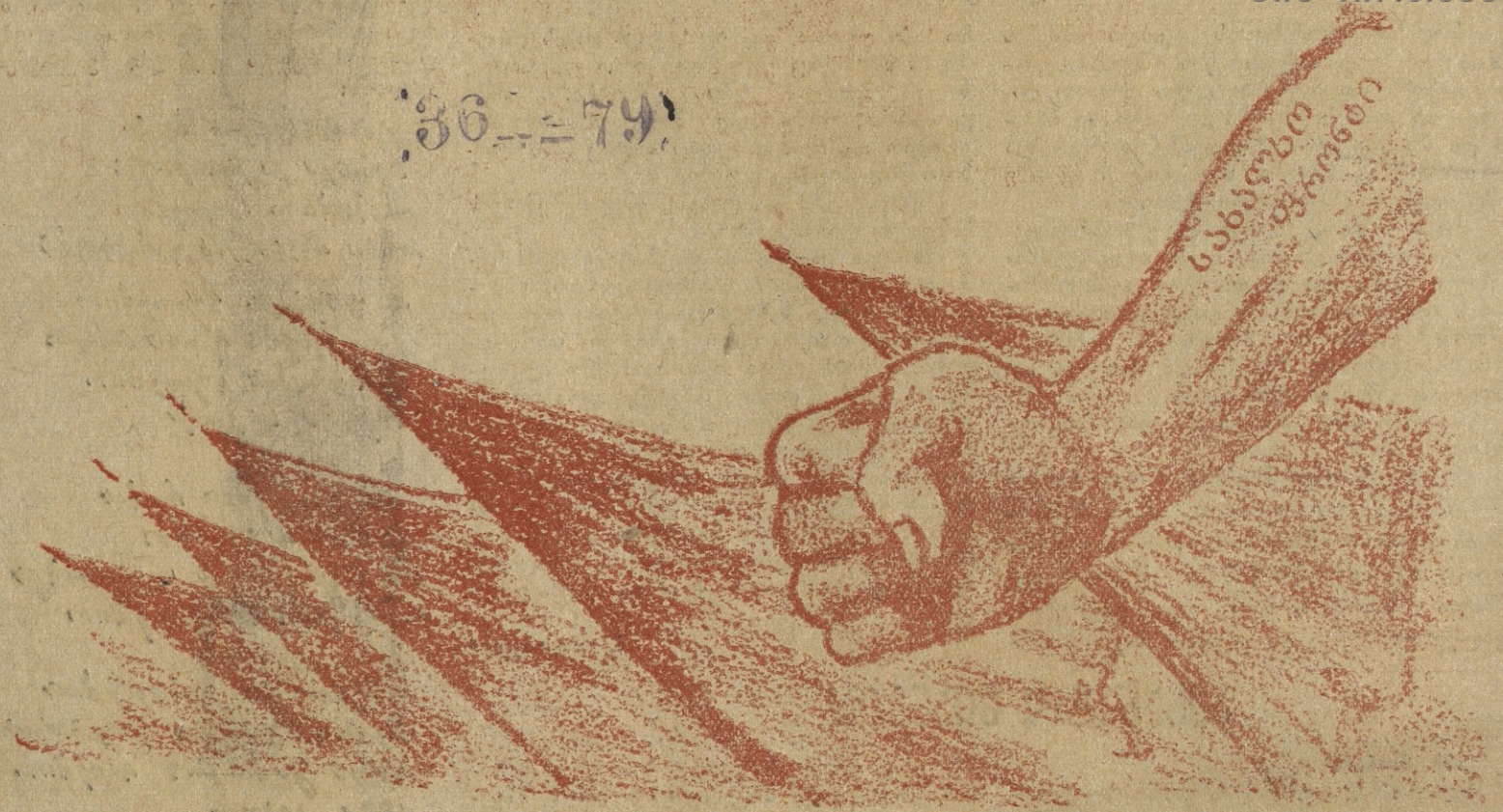
შოფერი, ძველი ვაჭარი
ნაჭყუბია კოსტაო.
— წამო, იაფად წავიყვანთ,
ჩემი ავტოა კოსტაო.
გატყობათ მეტად გულუბრიყვო ნართ,
რომ გჯერათ, თითქოს ამ სტრიქონების
„ნიანგში“ დაბეჭდვა კოსტას შებლს შეუწყითლებს.

პ რ ო გ ე ო ზ ი

საპანიაში სახალხო ფრონტის გამარჯვების გამო, რევოლუციურმა მამულებმა გარბიან, მიხედნენ

36-79

ზუნაგნ სტოვეზენ გარბიან, შიშით უცვლიათ ფერია, მათე სხვაგანაც დადგება, მათი გზით წახვლის ჯერია.